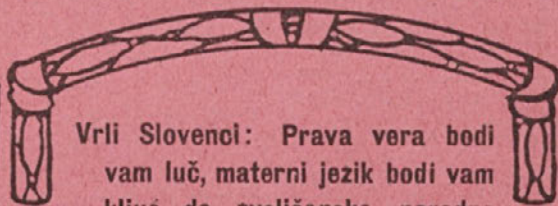

LETO XI.

ZVEZER 13.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ^v DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 13. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Strojna na Koroškem	204
Po volitvah	193	Govorniške vaje:	
Slovenskim vojakom	194	Vrednost mladosti	204
Zabava:		Drobtinice:	
Kako raste brada	195	Slovarček najnavadnejših tujk	207
Razgled po svetu.	197	Zeleno Pohorje	208
Dekliški vrtec:		Uboštvo	208
Dobra gospodinja	198	Surova mladina	208
Domači vrt	198	Nove knjige.	208
Kodrasti lasje	199		
Stariši in odrasli otroci	199		
Začetek je težak	200		
Čas in mladenka	200		
Donesek k petju	201		
Društveni glasnik:			
Ljutomer	202		
Sv. Marjeta pri Moškanjcih	202		
Sv. Lovrenc na Dravskem polju	202		
Arvež	202		
Vipava	203		
Zabukovje ob Savi	203		
Izpod Karavank	203		
Teharje	204		
Remšnik	204		

Dekleta naročite si pri S. K. S. Z. v Mariboru svoje deklinške znake!

Listnica uredništva. Zabukovje ob Savi: Doslej smo imeli veliko društvenih poročil, zato smo odložili Vaš dopis, ki tudi še sedaj prav pride. Priposlano znamko porabimo v prid obmejnim Slovincem. — A. P. Slika vprizoritve »Na Marijinem srcu« nam pošljite na ogled. Na priloženi dopisnici Vam nismo mogli odgovoriti, ker ste v pismu pozabili zapisati kraj svojega bivanja. — Mozirje: Hvala za poslano sliko. Eno gotovo porabimo, če ne obeh. Kakor bo prostor dopuščal. — Zetale in dr.: Došlo prepozno.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 24. junija 1911.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtnih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspielm-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

N A Š D O M

Štev. 13.

V Mariboru, 1. julija 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Po volitvah.

Ravno sedim pri uredniški mizi, kar se prikaže na oknu Cirilove tiskarne beia pola papirja in na njej zapisano: Brenčič 5135 glasov, Ploj 3560, torej je izvoljen Brenčič z večino 1575 glasov. Tako je torej končan boj, ki je več mesecev razburjal duhove. Tudi mi mladi nismo mirno ob strani stali; nekateri so sami volili, drugi so pridno agitirali, tretji molili za dober izid, vsi pa smo se močno zanimali, kako bodo izpadle te volitve. In naša stvar je zmagala sijajno na celi črti!

Vojaki si v vsakem boju pridobijo novih izkušenj, to in ono jih pouči, kako se ne sme ravnati, pa kako se mora ravnati. Tudi mi povzamimo nekaj naukov iz ravnokar končanega volilnega boja in si jih dobro zapišimo v spomin. Koristili nam bodo mnogo v našem političnem življenju.

1. Tudi v politiki je treba značajnosti in poštenosti.

Ozrmo se najprej v ptujsko-ormoški okraj, kjer se je končal boj z ožjo volitvijo dne 20. junija. V tem boju je dobil zaslužen plačilo dr. Ploj, katerega sposobnosti so povzdigovali zadnji čas nasprotniki v deveta nebesa. Ne trdimo, da bi dr. Ploj ne imel sposobnosti, ampak treba je še nekaj drugega, značajnosti. Sposobnih ljudi je veliko na svetu. Nemški poslanec Wastian ima gotovo tudi velike zmožnosti, ali naj bi šli torej njega volit?! Dr. Ploj je politični neznačajnej, pravi šviga-švaga. „Na zgoraj“ se je delal konservativnega in se je kot takega hvalil v starokopitnem dunajskem listu „Vaterland“, v Ljubljani in v Celju je bil liberalen, pred ljudstvom zopet globoko veren, pred svojimi volilci odločno naroden, predsovražno nam

vlado hlapčevsko ponižen. L. 1907 je kandidiral na programu Kmečke zveze, a komaj je bila volitev končana, je zapustil svoje tovariše, preskočil k Robleku in Ježovniku ter potegnil s tistimi, ki so ga v volilnem boju sramotili in napadali. Pri letošnjih volitvah se je zopet ponujal Kmečki zvezi, a če bi ga bila sprejela in bi bil izvoljen, bi po volitvi zopet pokazal figo. Na zunaj je rekel, da ne kandidira, na tihoma pa je delal za sebe, dajal denar in navodila, samo da bi v slučaju propada zakril svojo sramoto.

Zanj so se potegovali najbolj zagriženi liberalci, in tudi čisto nerazsoden človek je moral priti do spoznanja, če se za Ploja potegujejo taki ljudje, stvar ne more biti čista.

Njegovi sedanji prijatelji so vedno bobnali, kako visoko ga je cesar odlikoval. No, za Plojevo odlikovanje ni odgovoren svetli cesar, ampak vlada, ministerstvo. Vlada pa je že vedela, zakaj je vkljub svoji sovražnosti proti Slovencem Ploja tako povzdignila, zakaj Ploj je bil navaden političen špijon, ki je izdajal vladi najvažnejše zadeve naše politike. On je poznal samo sebe, in njegovi častihlepnosti bi morale vse služiti, to ga je pokopalo.

Učimo se iz tega vzgleda: Tudi v politiki je značajnost najzanesljivejša podlaga, in občni blagor je treba več ceniti, kakor lastno korist.

II. Nepoštena sredstva.

Prvo nepošteno sredstvo je bilo napajanje. Zlasti v ptujsko-ormoškem okraju je kar teklo vino, pivo in šnops. Po tej poti bi prišli tako daleč, da bi bil za postanca najsposobnejši tisti, ki bi dal največ za pijačo! Ali se ne pravi to, ljudstvo kvariti, vzgajati brez značajnosti? Stranka, ki se poslužuje takih sredstev, ni vredna, da ob-

stoji. Bog ne daj, da bi naše ljudstvo kdaj tako daleč zašlo! Pošten človek si ne bo dal nikoli s pijačo odkupiti svojega prepričanja in svoje volilne pravice.

Drugo sredstvo: Surova sila. To so porabljali liberalci zlasti v Savinjski dolini in v brežiškem okraju. To je staro liberalno sredstvo. Ko judje niso mogli s pametnimi razlogi zavrniti sv. Štefana, so škripali z zobmi in zgrabili za kamenje. Ako bi vsi tako delali, bi bili Slovenci tolovajska tolpa. Miadina, varuj se kakor kuge take stranke, ki se poslužuje surovosti. Nikoli ne s surovostjo, s pobijanjem in pretepanjem braniti načel svoje stranke!

Tretje, tudi staro nepošteno sredstvo, je bila — laž! Kako so lagali liberalni listi in govorniki po shodih!

Da vkljub vsemu temu niso dosegli uspehov, je veselo znamenje, da je jedro našega ljudstva še v veliki večini zdravo.

III. Politična zavednost.

Kaj-ne, koliko truda je stala agitacija! Treba je bilo ljudi spraviti na volišče, utrditi jih proti vplivu nasprotnikov, dopovedati, kaj pravzaprav hoče ta ali ona stranka.

Meni se zdi vsaka agitacija neko potrebno zlo. Jaz imam svoje prepričanje, poznam stranke in njihove zastopnike in grem volit, ne da bi me kdo priganjal ali mi dopovedoval, koga naj volim. Tako bi naj ravnal vsak državljani. Treba je politične zavednosti. Pri volilnem boju ne gre za to, ali tukaj kandidira Peter ali Pavel, ali ima ta kandidat lepše oči kakor oni, ali je kmet ali hofrat, duhovnik ali posveten gospod, tu se gre za to: kakšna načela, kakšno stranko zastopa.

Morebiti je ta ali oni osebno dober človek, toda stranka, ki stoji za njim, je ničvredna: — ne bom ga volil. Če pa je enkrat stranka mojega političnega prepričanja postavila nekoga za kandidata, da grem volit, če mi tudi morebiti osebno ne ugaja, ali bi morebiti celo jaz rad kandidiral mesto njegovo, pa me niso postavili. Red mora bi-

ti. Če bo šel vsak po svoji poti, tedaj se mora razsuti vsaka organizacija, in tedaj so volilci kakor smeti, ki jih nosi veter sem in tje.

Za to je pa treba politične šole. Brati treba časnike, hoditi na shode, zasledovati delovanje poslancev, poslušati predavanja, tedaj ne bo treba, da bi nam kdo še-le ob volitvah vbijal v glavo, kajera stranka je „ta prava“, vedeli bomo sami.

Politična vzgoja in šola je tedaj važen del našega izobraževalnega dela.

Slovenskim vojakom.

Danes začenjam z drugim delom, ki je pa velevažen — s službo. Ne bom vam vsega natanko razlagal, temveč pozornost hočem obrniti le na važnejše točke. Vse druge reči boste slišali od častnikov, ki vam bodo razložili vse natanko.

O kaznih, slovenski mladinci! Varujte se vseli priložnosti, ki vam utegnejo nakopati kako kazen. Kako da vam je to mogoče, sem vam pokazal v zadnjih številkah, v katerih sem vam govoril o obnašanju, verskem in narodnem vprašanju. Mirno in lepo življenje, natanko izpolnjevanje vseh stanovskih dolžnosti, to je pot, ki vam je prava pot, pot zadovoljnosti.

Pa pridejo vendar trenotki, tako imenovana „smola“, da pade tudi najboljši. Vsako kazen morate prenašati voljno, brez najmanjšega zoperstavljanja. Imate li kako strahovno (disciplinarno) kazen, katera pa bi se zaradi predstojniku neznanih razmer dala znižati, tedaj imate pravico, da javite to pri stot. poveljstvu v blagovoljni predarek. Recimo pa, da ste kazen že nastopili, v tem slučaju morate doprinesti to prošnjo po dveh tovariših. Precej, ko prestanete kazen, se javite pri prvem predstojniku in potem pri poveljstvu službenim potom, ki vam je kazen naložilo. Prepričan sem in upam, da bo vaše delovanje na to, da se varujete vseh kazni. Z lahkoto se teh varujete, saj poznam veliko naših

mlačeničev, ki so bili ves čas brez kazni. To je edino v vaše dobro, po tem se ravna vaš popis.

Prošnje. Vsako prošnjo naj vojak dobro preudari, je li opravičena ali ne, da ne nadleguje po nepotrebnem svojih predstojnikov.

Vsako prošnjo predloži neposrednemu predstojniku, in če se mu tu iz raznih vzrokov ne more ugoditi, se obrne do stot. poveljstva in tu di naprej. Prošnje več vojakov v eni in isti stvari se doprinesejo po dveh izmed njih sredine izbranih. Dolžnost poveljnika je, da prošnje vojakov usliši in v vseh slučajih podpira, če se ne najde umestnih ovir.

Pritožbe. Težko je človeku, če se mu godi krivica in si skuša olajšati to težkočo. In prav! Kogarkoli je zadel krivica, prosta mu pot do pritožbe. Vsak pa mora svojo pritožbo sam

zastopati in tudi dokazati. O krivici morate biti docela uverjeni in doprinesiti dokaze. Edino v tem slučaju je po najnovejših predpisih dovoljeno, da se vam ni treba pritožiti službenim potom, temveč naravnost pristot. poveljstvu.

Da se nikdo v tem slučaju ne pre nagli, je dovoljeno, se pritožiti še-le drugi dan, ko ste dobili za to povod, vendar pred potekom treh dni. Zoper dano povelje se morete pritožiti še-le tedaj, ko ste to izpolnili; razun če je povelje nevarno domovini, če je zoper prisego ali je kaznjivo po zakoniku. V pritožbah vam je potrebno posebne pozornosti in nikdar se ne pre naglite.

Ako je pa vzrok primeren, potem pa s pritožbo na dan, zadoščenje se vam mora dati. Svarim vas pa, da si sami nikdar ne poiščete pravice.

Zabava.

Kako raste brada.

Živel je nekje prav premožen mož, že čez 30 let star, a golobrad. Mislil je vedno, da je to kazen božja, in sicer zato, ker se je najbrž eden njegovih pradedov pregrešil nad svojo brado, kar mora sedaj on z golo brado odslužiti. Zavidno je gledal fantiče, odrasle še-le otroškim letom, ki so si pa že sukali brke pod nosom. Poskušal in rabil je najrazličnejša sredstva, pavse zastonj, brada se le ni hotela veimiti in pognati kali. Šel je k vsaki babi, o kateri je slišal, da zna več ko hruške peči, povpraševal tam za svet in jo prosil, naj mu da kako kadilo, da bi se kadil, ali kako mažo, da bi se mazal. Nič ni pomagalo. Sram ga je bilo, če je prišel med može, s katerimi je trgal hlačice v šoli; kajti, brž ko je posegel v njihove pogovore, že so mu jo presekali, rekoč: „Take reči še niso za golobrade.“

Vročega poletnega dne ob času košnje prideta k hiši kmeta golobradca dve ciganki. Mož je sam doma, žena je odhitela ravnokar z družino in

s težaki na travnik. Ko stopita ciganki v hišo, jima obrne kmet hrbet in gleda jezno v tla, kakor bi nečesa iskalo. Ena ga prime takoj za roko, druga pa začne klepetati in moledovati: „Zdravi oče! dobri oče! pridni oče! zlati oče! boste nam dali sena za naše konje, boste nam dali moke, jajc, špeha itd.“ kakor je že ciganska navada. Možu ni za klepetulje in hoče roko ciganki izdreti, pa ne gre. Ciganka jo drži prav krepko. V naglici prekriža trikrat roko, šteje gibe in brazdice na dlani, kazaje po njej s prstom. Misli in misli ter končno vzdihne, z glavo semtertja majaje: „Ohi, oče! še brade nimate, kako to?“ Zelo se začudi golobradec, kako naj vendar ciganka to ve, ker mu gleda le na dlan in ne v lice. Nevoljen zarenči nad njo: „Boš pa morda ti napravila, da mi bo zrastla?“ Pa kmalu se pomiri, meneč, da znabiti le zna za kako kadilo ali mazilo, po katerem bi zrastla brada; saj taki ljudje, si misli, lahko vedo mnogo skrivnih reči, ker prehodijo veliko sveta in občujejo z različnimi ljudmi. Radi tega mirno in potrpežljivo drži

roko ciganki, da jo pregleduje. Za nekaj časa babura zamrmra neprestano v dlan gledaje: „Te žilice tukaj-le še živijo, znabiti, da bo še kaj.“ Veselja in začudenja ter upanja oblije kmetiča rdečica, da je kakor kuhani rak. Vroč pot se mu vlije po hrbtu, skoraj ne ve, kje stoji; a ciganka še splošč zre skrivnostno v dlan...

Med tem si odide druga ciganka nekoliko gospodarstva pregledovat. V kratkem je mavha polna klobas, jajc, zabele i. dr. Revček, dobil je novo gospodinjjo! Brž ko je plen spravila, pride nazaj. Prva ciganka še zmiraj gleda možu v dlan in mrmra pri tem nerazumljive besede. Ni se še namreč zmislila, kako bi ga najlažje opeharila. Možu se od veselja šibijo kolena; vedno bolj mu vstaja upanje, da bo nazadnje vendar-le dobil bračo. Nankrat skoči ciganka nekoliko v stran in povohava v zrak. Nato spuli kmetu las iz glave, ga drži na kvišku in presoja, od katere strani pihlja veter. „Dobri oče! bo že, bo že,“ reče veselo, „veter tudi kaže, da bo. Tudi ta mi pomaga.“ Spet ga prime za roko, posluša tok krvi v žilicah, misli in misli in jako zamišljeno vpraša: „Imate dve srebrni kroni?“ „Imam jih še pet, če jih rabiš,“ odgovori kmet in hiti Erž po nje. „Tukaj so,“ in jih položi pred ciganko, „sedaj pa še nekaj manjka. Kad imate tudi za grozdje, kaj ne?“ Seveda, celo dve in še precej veliki.“ odvrne kmet veselo in bahato. „Sedaj bo pa že. Kje pa imate kad?“ „Tam gori v vinski kleti.“ „Pojdimo gor,“ velevala ciganka. „Zakaj pa ne, če je treba kadi, da dobim bračo,“ doda mož in ošabno nadaljuje: „V kleti imam pa še nekaj lanskih svinjskih reber in krač ter v največjem sodu še precej vina. Kakor hitro dobim bračo, vama hočem pripraviti prav dobro južino.“

Odpravijo se h kleti. Ni bila daleč od hiše, vendar na takem mestu, da se k njej ni videlo od nobene strani, kar je bilo cigankama posebno všeč. Ko pridejo v klet pregledata si ciganki hitro vse kote in iščeta z očmi, kar bi se dalo odnesti. Kmet natoči kupi-

co in jo ponudi ciganki, rekoč: „Le hitro, da bo šlo brž od rok, ker moram iti še na travnik.“ Ciganki pa nočeta piti. Kmet, videč, da je siljenje zastoj, sprazni kupico sam in vpraša, čemu bo treba kadi. Ciganka mu veteva, naj zleze pod njo. „No, no! kaj šmentaj bo pa to?“ si misli kmet, „to bo pa že kaj posebnega, saj mi še niti Rajzelnova Treza ni svetovala kaj takega, ži pa vendar jako dosti zna.“

Vendar hitro premaga strah in sramoto, podvezne se sam pod kad in boječje čaka, kaj se bo zgodilo. Tipa se vedno po licu, če brada že ven bo-de. Ciganki se pa hitro sporazumeta, kaj jima je storiti. Ena krade, druga pa tolče po kadi, ropoče in kriči: „Rasti brada, rasti, kakor raste trava po travnikih.“ Ko tovarišica napolni še drugo malho, trešči kij, s katerim je tolkla po kadi, v stran, in obe odbežite.

Mož pa tiči pod kadjo; nič ne sliši; loti se ga strah, tako, da celo pozabi potipati, če mu je že zrastle brada. Poskuša priti ven, pa ne gre, kad je pretežka in leži pretrdno na tleh. Ne preostaja mu drugo, kakor čakati mirno odrašenja.

Proti večeru pride žena s težaki domov. Močno se prestraši, ko vidi, kak red vlada v hiši. Vse prevrženo in odprto. Išče torej moža, ga kliče, pa vse zastoj. „Aha!“ pravi, „Že vem, kje je. Danes je bilo vroče, pa ga je postalo strah, da bi mu vince zavrelo; zato pa ga je šel gor v klet hladit. Nespameten je pa vendar, da ne zapre za seboj, če gre od doma. Moške glave pač nič ne vedo, ali pa nočejo vedeti, kako je pri pohištvu. Le po sejnih in goricah bi hodili, to bi bilo še za nje. Pa jih bo že slišal dosti za to. Hajdi! Težaki! pojdimo v klet, da ga popijemo vsak eno kupico; vzela bom sira in kruha seboj.“

Napotijo se proti kleti veselo prepevaje. Žena gre naprej, hoteč prestrašiti ga in ostro pokregati, zakaj pušča za seboj vse odprto. — Pa joj! Ko pride do vrat, vsklikne in zavpije: „Za božjo voljo! to ni po pravici; doma je vse razmetano, tu pa še huje.“ Pre-

srašeni težaki se plašno spogledujejo in ne vedo, bi li ženo tolažili ali pa se naglo pobrli domov.

Zdajci pa zaslišijo izpod kadi zamolkli glas: „Reši me, reši!“ Mraz spreleti okoli stoječe po udili, kajti niso vedeli, kaj naj to pomeni; mislili so da je hudi duh. Žena vsa bleda vzdihne: „Bog nam pomagaj! še je čan, pa že straši.“

„No, reši me vendar!“ se oglasi vnovič izpod kadi. Težaki že mislijo zbežati, pa žena, ki je vendar-le spoznala možev glas, jih prosi, da ostanejo.

„Kje pa si?“ zavpije žena.

„Tukaj-le pod kadjo. Vzdigni vendar za božjo voljo!“ kriči vjetnik.

Kad vzdignejo. „Kaj se je zgodilo? Kdo te je tu notri zaprl?“ vprašuje skrbna žena. Mož se skobaca izpod kadi, vstane in se oteplje, pa nikogar ne pogleda; bilo ga je preveč sram. Ker pa ga žena le še povpra-

šuje, jej jezen odgovori: „Kaj me izprašuješ?! Tisti vražji cigani, Bog jih kaznuj! Da bi jim trn v peti zrastel! so me naganjali in tukaj sem se jim komaj skrtil.“

„O siromaček!“ ga pomiluje žena, „je pač dobro, da si še živ.“

Tako raste brača.

* * *

Ali se ne ponavlja še vsak dan nekaj enakega med nami? Nekateri verujejo vsako neumnost, dajo se oslepiti vsakemu potepuhu, za pametno besedo so pa gluhi, dobro mislečim ljudem ne verujejo. Ali niso štajercijanci, podrepniki nemčurjev, za las enaki našemu golobrademu možu? Zviti meščani so jih poveznili pod kač svojih laži, njih kmetije pa gredo v nemčurske roke, in oni nič ne vidijo, nič ne slišijo...

Razgled po svetu.

V Trstu je ponoči od 14.—15. junija nastal grozen vihar na morju. Nad 10 metrov visoko so se metali morski valovi, ladije, ki so bile v pristanišču, so vse poškodovane, utonilo je 18 ljudi. Obzidje v loki je razdejano. Škode je na milijone. — Dne 19. junija je besnela strašna nevihta nad Dunajem, tudi iz New-Yorka v Ameriki se je poročalo o strašnem viharju. — V Galiciji in v Bukovini je prišlo ob volitvah do hudih izgredov, časniki poročajo, da je 12 ali celo 30 mrtvih. Pri nas so bile sicer volitve burne, pa vendar brez večjih izgredov. Če se bodo ljudje pri volitvah klali, to pač ni znamenje napredka in olike, ampak podivjanosti, in take volitve ne bodo prinesle ljudstvu sreče. — Pri nas na Štajerskem je zmagala na celi črti Sl. kmečka zveza, na Koroškem je zopet izvoljen dosedanji poslanec Grafenauer, na Kranjskem 10 poslancev Slov. ljudske stranke in 1 liberalec, na Goriškem 2 pristaša Ljudske stranke in

1 liberalec. — Na Dunaju so grozno propadli krščanski socijalci. — Naš novi državni zbor se snide bojda dne 11. julija. Kaj uspešnega ni pričakovati od njega, kajti zdaj je še več nemških nestrpnežev, kakor prej, ki poznajo pravico le za sebe, za druge pa nič. — Odstopil je trgovinski minister Weisskirchner, ki je pri ožji volitvi dne 20. junija v dveh okrajih propadel. — V Londonu se je dne 22. junija izvršilo slovesno kronanje novega kralja Jurija V. — Razmerje med Italijo in našo državo postaja vedno bolj napeto. Obe državi sta postavili na mejo ogromno vojaštva. Tirolska je kakor taborišče. — Turški sultan je potoval po Macedoniji in je mislil iti tudi v Albanijo, a se je iz Soluna nenadoma vrnil v Carigrad. — Dne 24. junija so v Trstu zelo slovesno spustili v morje novo veliko bojno ladijo „Viribus Unitis“. Cesarja je zastopal prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Zelene prikuhe, ki tvorijo najboljše in najzdravnejše dodatek k mesu, se lahko razvrstijo v parjene (dinstane) ali samo kuhane. Najbolj navadna, a tudi najokusnejša parjena prikuha je tako zvano prisiljevo zelje; na njem hočemo tu pokazati splošno ravnanje pri parjenju zelenih prikuh. Razbeli v ponvi mast, zažolti jo s sladkorjem, vanj deni, prej z vrelo vodo poparjeno, fino razrezano in z jesihom poškopljeno zelje; pari vse pri srednji vročini v pokriti ponvi tako dolgo, da se zelje lepo zaželti, potrosi potem z moko, katera pa mora tudi orumeneti, nazadnje polivaj z juho po potrebi; v sili mora tudi voda zadostovati. Prav okusno je tako zelje, ako mu pridenemo dobro precejen paradižev sok. Na sličen način se ravna pri vseh parjenih zelenih prikulah.

Druge zelene prikuhe se pa večidel le kušajo, kakor n. pr. mrkevca, špinača, sladko zelje, vohrot, kolera-ba, grah, fižol, brokoli i. dr. Pri tem velja glede praznika, kar je bilo že rečeno pri toplih omakah; omenila bi le, da se mora vsaka zelenjava posebej kuhati, in da ta voda nikdar ni vporabna za dolivanje; v praznik se dene samo zelenje, in dolivati je z juho, oziroma s čisto vodo. Listnate prikuhe je treba ali razsekati kakor špinačo, ali razrezati kakor zelje in vohrot; pri kolerabah se razreže jabolko v šajbice, perje pa se razreže kakor zelje. Podam le tukaj splošna navodila; bolj podrobna obravnava bi nam vzela preveč prostora in časa. Količkaj spretna kuharica si boče že vedela v posameznih slučajih dostaviti manjkajoče, oziroma ne boče prišla v zadrego pri pripravljanju omenjenih in tudi drugih prikuh. Prihodnjič o kakem drugem predmetu; morda odgo-varja že lahko na slučajno dana vprašanja — stara kuharica.

Domači vrt. Če se prej ne zglasi kaka umnejša vrtnarica, pa še jaz nadaljujem 3. in 4. točko o domačem vrtu.

3. Obdelovanje. Ko smo v jeseni izpraznili grede, moramo prekopati zemljo najmanj 30 cm globoko, čez zimo pa jo pustiti v gručah, da premrzne. V spomladi bode tedaj zelo prhka. To je zelo važno delo, katerega ne zamudi umen vrtnar. Spomladi pa to zemljo zopet prekopajmo in si napravimo večje ali manjše grede. Kadar hočemo saditi ali sejati, moramo grede prerahljati z motiko in z grabljami popraviti. Domači vrtnar (izdala in založila Družba sv. Mohorja 1903) pa pravi, da je dobro najmanj vsako 3. ali 4. leto prekopati zemljo 70 cm globoko, da se spravi živa zemlja na dno, mrtva pa na površje. Vendar ne smemo vse živice zakopati, ampak moramo je nekoliko zmešati z mrtvico, drugače je spomladi pretrda. Ko smo si vravnali grede in vsadili zelenjaknice, nas čaka zopet zelo važno delo. Ta neobdiga treba plevel nam kaj rad sili v grede. Zato pa je zelo potrebno, da ga kar najbolj mogoče odstranjujemo z majhno motiko, ali z roko, če ne moremo z motiko blizu rastlin. — 4. Zemlja, gnojenje in škropljenje. Včasih pa nam vendar ne uspeva zelenjad kakor bi radi. Temu je največ vzrok zemlja. Zemlja ne sme biti preilovnata, ne prepeščena. Najbolj rastline uspevajo, če je ilovica zmešana s peskom. Ako zemlja ni taka, kot bi morala biti, se izboljša s tem, da jeseni natrosimo po vrhu cestnega blata ali odpadkov od židovja, katerega potem dobro zmešamo s prstjo. Kamenje pa moramo kar najbolj mogoče odstranjevati. Drugo je pri izboljšanju zemlje dober gnoj, s katerim nikdar ne smemo štediti. Gnoji se lahko z vsakovrstnim gnojem, s konjskim, govejim ali svinjskim, najbolj pa je še z zmešanim. Najbolj močen gnoj pa je kurji gnoj, tudi gnojnica je dobra. Grede naj bi se gnojile vsako leto. Gnoj natrosimo po površju in prekopljimo zemljo tako, da ga spravimo do čistega iz površja. Vrt pa mora imeti blizu tudi vodnjak za škropljenje. Nekatere rastline brez zamakanja ne uspevajo, po-

sežno ne v sušnem letu. Kjer ni blizu vode, naj se izkoplje jama, v katero se steka deževnica. Voda iz studencev je preostra. Če pa druge nimamo, navlecimo je dva dni pred zamakanjem v posode, da se ogreje. Zamakajmo zvečer, ali pa rano v jutro, če se zamaka po dnevi, se korenine naglo ohladi, kar rastlinam škoduje. — Zdaj pa le hitro, drage mladenke, dalje o drugih točkah; ko bomo s temi gotove, pa pride drugo na vrsto. Katera ne more sama kaj napisati, naj se posluži zgoraj omenjene knjige, „Domačega vrtnarja“. Vas pozdravlja —

Ljubomira.

Kodrasti lasje. Ne, ker je težko, si ne upamo; ampak ker si ne upamo, je težko. Te besede sem čitala v 9. številu „Našega Doma“ in dale so mi toliko srčnosti, da sem tudi jaz, kmečko dekle iz Dravskega polja prišla za pero. Prosim Vas, g. urednik, ne zamerite mi, če bo šlo malo raskavo, saj veste, da meni le srp in motika bolj sodita kakor pero. Pa vendar hočem napisati par vrstic za tista dekleta, ki si rade lase kodrajo. Deklica, ki to dela, si sama o sebi domišlja, da je Bog ve kako lepa, ali, če bi sodila po modri pameti, morala bi pač priznati, da je podobna grdi ciganki. Modro in pametno dekle si ne bo nikoli lase zvijalo v kodre, ker dobro ve, da gladko počesana glava, čedna in snažna obleka, pridne roke in nedolžno srce, so je ponos slovenskemu kmečkemu dekletu. Toda žalibog, da je premalo takih deklet, ki to znajo, in dandanašnji se skoro ne poznajo več kmečke deklice od gosposkih. Z lastnimi očmi sem se že večkrat prepričala, da je prišla iz kmečke hiše ali še celo iz lesene kočice deklica v našopirjeni obleki in zasukanimi lasmi, če bi je ne poznala, bi bila mislila, da je gotovo kakva mesina gospodična. Pa bo morebiti ena ali druga rekla: Kaj le ta nekaj žveči, ki sama nič ne zna, pa sem bolj luštna, če imam laseke malo zasukane, ali če si naredim čopek. To bi ti morja res potrdil kak posvetnjak, nikakor pa nobeno modro in pametno dekle, ki dobro zna, da vsa dekliška

lepota je v sreči doma, in da Bog ljubi najbolj tiste deklice, ki Marijo posnemajo. Torej dekleta! Proč s tem nepotrebnim lišpom! Na Marijo se rajši ogledajmo, ona naj nam bo ogledalo, v čem dekliška lepota obstoji. In ta čas, ki bi ga porabile za kodranje las ali kako drugo nepotrebno lišpanje, rajši vzemimo v roke kak dober in pošten časopis, ne ustrašimo se pa tudi presesa, saj ni tako težko, kakor marsikatera misli.

Stariši in odrasli otroci. Dobra mladenka ne bo starišem nikdar odgovarjala zadirljivo, z grdimi besedami ali celo s kletvinskimi izrazi. Kolikokrat slišimo po naših družinah neotesane in nedostojne odgovore, ki pričajo, da manjka še dosti do lepe olike. Mati naroča deklici, naj izvrši to ali ono delo. „Ali moram ravno jaz vse storiti?“ se zadere mladenka. „Kaj meni mar! Že sama vem, kaj je prav! Mene ni treba več učiti, sem dosti stara! Grem pa proč, če vam ni všeč!“ — Take in enake odgovore morajo čestokrat čuti dobri očetje in matere, ko uče, ko velevajo, odvrtačajo od hudega. Uljudna deklica ne pozna takih izrazov, ne pozna zadiranja, hvaležno sprejme vsak pouk, govori vselej spoštljivo s stariši, žaljivo ne godrnja nad njimi, se černo in trmasto ne obnaša; ako pa kdaj razžali očeta ali mater, prosi odkritosrečno odpuščanja. Deklica, ki ima čut spoštovanja do starišev, si bo prizadevala, da s pridnostjo in vnemo povrne, kar so storili dobrega ter jim s pobožnostjo in čednostnim življenjem dela veselje. Poštena in zvesta hčerka ne zapusti hiše brez dovoljenja očetovega, ne vozi v lišo neznanega tovariša brez vednosti očetove, ne kupuje ne obleke, ne drugih reči, ako se poprej ne posvetuje s stariši; deklica, ki ve, kaj je prava olike, kaj uljudnost in ljubezen do starišev, ne sklepa nikakih zvez, zlasti ne skrivnih, ne občuje v nevarnem nočnem času z moškim, ampak popraša stariše za svet, kadar pride resna ponudba, da se ji je odločiti za zakonski stan. Ako pa se je že sklenila zaroka vpričo starišev in ž njihovo

vim dovoljenjem, tedaj pa tudi ve, kaj je dostojno in kaj zahteva olika, ve, da se ne spodobi, se skrivaj shajati z zaročencem, ali pa imeti sestanke ob času, ko spleta temna noč nevarne zanjke za njeno poštenost. — Šentvidska mladenka Rozalija.

Začetek je težek. Vse je lahko, samo začeti je težko. Odloživši motiz rok, sem vzela pero v roke. To pa ni tako lahko, celi dan trdo delati, zvečer namesto, da bi šla spat, pa pisati! Res je malo težavno, ali misleč si: saj mladenka, če hoče ostati dobra in peščena, ne sme gledati na to, da bi stregla svojim počutkom, ampak kako bi delovala, da bi storila več dobrega, v prid svojim sestram in v blagor mili slovenski domovini. Te misli so me navdajale že prejšnji večer, ko sem lrala članek pod naslovom: „Najlepše plačilo“, in takoj sem se odločila, da vendar enkrat izpolnim želje gđe. Pepici.

Drage mi sestrice! Ali ste tudi ve brale pazljivo prej imenovani članek? Ali se že po njem ravirate?

Začnite vendar enkrat z govori! Draga mi sestrica, „le pogum, pa v roke pero, pa bo tvoje delo šlo.“ Le poskusi, čeravno je težavno, ko boš pa enkrat začela in parkrat svoj govorček pri zborovanju svojim sestricam povedala, bodeš z menoj pritrdila, da je popolnoma resničen pregovor, ki pravi: „Vse je lahko, samo začeti je težko.“ Le začni, kajti, s tem bodeš napravila sestricam veliko veselje do Dekliške zveze. Kmalu bodo nastopale kot govornice pri dekliških sestankih, češ, če ta, zakaj bi še jaz ne začela? in tako bode šlo naprej z govorčki, da bode veselje; za tebe pa čast, ki si začela prva.

V vrteu čednosti pa delujmo, da bode vedno lep in čist, kakor nas je že večkrat opominjala gđe. Pepca. Prizadevajmo si, da se ne vgnezdijo med nas ena najslabših lastnosti, „nečimernost v obleki“, ki se dandanes, žalibog, tako rada vsiljuje med mladino. Kakor hitro opazimo to nečednost v vrteu čednosti, takoj priskočimo na pomoč z motiko in peresom, da jo od-

stranimo, dokler se ne vkorenini. Kajti močne korenine ni mogoče izrupati pri drevesu, niti z motiko ne; tako je tudi pri nečimernosti, če je takoj ne odstranimo, ne boče potem nobena „žavba“ pomagala, ko je že utrjena z močno korenino.

Kaj pomaga vsa lepota,
ako srce lepo ni;
vsa nečimernost je zmeta,
ki nedolžnost oslepi.

Naš najlepši kras pa naj bode — znak Dekliške zveze. Ta kras naj bi dičil vsako slovensko dekle v znamenje, da se bojuje zoper svojega sovražnika, hudobnega duha, ki jej želi pokončati srečo.

Mladenke-Slovenke, naročite si to močno orožje, znak D. Z., katere ga še nimate, saj ne stane mnogo, je pa velikega pomena in velike važnosti.

Gospodični Pepci se pa zahvalim, kadar pridevi skupaj osebno, za toliko vspodbudo v „Našem Domu“; kakor upam, se kmalu osebno vidimo.

Takoj si naročim svoj „Naš Dom“, na katerega me je tudi prej imenovana gđe. opomnila. In že to pot prosim, slavno upravništvo, da mi pošljete že 13. številko. Takoj pošljem 1 K. ko sprejem list, kaj bode ravno zadoštovala za tega pol leta. Kaj to, 1 K, pa bodem celega pol leta prebiralala svoj list ter mi ne bode treba čakati na društvenega po eden ali dva tedna. Dekleta, sezite tudi ve po „Našem Domu“ z menoj, — Posavsko mladenko.

Čas -- in mladenka. Naglo hiti čas! Večkrat slišimo to praviti, kar pa tudi sami občutimo. Tiho, nevidno hiti čas. Kakor padajo kapljice, tako izginja veletok časa. Kam? V večnost! Kratkí so dnevi našega bivanja, zato pa treba vsak trenotek časa dobro in vestno uporabiti. Zlasti mladini, oziroma mladenki, je in mora biti umevno, da dobro in prav obrne najlepši čas, mladostni čas. Življenje mladenke mora biti podobno dobremu ustroju ure, ki natančno in točno izvršuje svojo nalogo, vedno gre v enomer, nikdar ne zaostape, natančno kaže minute in ure. Tudi mladenka mora natančno izvrševati svoje dolžnosti. Koliko časa se

potrati s praznimi opravili ali pa celo brezmiselno zaigra, koliko časa, ki li se lahko uporabil za koristno delovanje. Tudi mladenki velja, kar prvi neki učenjak: „Delaven biti, to je človeku prva dolžnost, in vse medčasje, katero mu je dano v počitek, naj bi uporabil, da v njem doseže natančno spoznanje zunanjih reči, katere mu ob priložnosti morejo njegovo delovanje olajšati.“ — Tudi prosti čas mora mladenka koristno uporabiti, ravno v prostem času, nedeljske popoldneve, ko ste večinoma skupaj zbrane, se zavedna dekleta pogovarjajo, posvetujejo, navdušujejo, delajo načrte za prihodnje delovanje v njih zvezah. Koliko koristnega se lahko ukrene v tem času. Ne sme mladenka le za svoje kratkočasje, za lastno zabavo skrbeti, navdušeni, požrtvovalni mladenki je vedno obstoj, napredek in povzdiga zveze pred očmi. — Kaj bi se dalo storiti, kako to izvršiti, ono ukreniti. Več navdušenja, skupnega zanimanja treba v marsikaterem društvu, in koliko živahneje bi isto uspevalo. Moči so sicer marsikje, izvrstne moči, a se premalo rabiho. Mladenka ne sme biti zadovoljna, da je sama dobra, mora tudi druge v dobro navajati. Ustanovite v vaših društvih in zvezah razne odseke, ene se odločijo v ta, druge v oni odsek, pripravljajo medsebojno načrte za odsekova delovanja, o katerih se prihodnjič vse članice obvesti. Kaj priporočljiv je treznostni odsek, toda še mnoga dekliška zveza je brez njega, dobe se celo Marijine družbe brez istega, ni dovolj, da se zanimajo posamezni za abstinenco, skupno treba delovati, kar človek sam ne zmore, doseže z združenimi močmi. Za družbe treba vneto delovati, že Schiller pravi: „Kot služeči član se okleni celote.“ Ne samo za-se, za društvo za celoto treba delati, ne za lastno hvalo, za skupni ugled.

Pomlad je tu, čas prerojenja, vzbujaja se narava. Vse je veselo in radostno. Tudi ti, mladenka, si v pomladi življenja, sedaj uporabi čas, zasa-di mladike neumornega delovanja, skrbno jih podpiraj, prilivaj, da se

razcveto v krasni cvet, obrode žlahtni sad, ki ga boš uživala še pozna leta. — Ne, kar mine, kar ostane, je kaj vredno. Ostal pa bode sad dobrih del, ki si jih storila v zvezi in tudi druge vsposodbujala, ker glej, morda boš kmalu zapustila zvezo, ljubi Bog ti morebiti določi drugi prostor, vendar kar si zasejala, bo vedno ostalo, vedno z novimi mladenkami vzklilo in vzevelo.

Donesek k petju. Ker mi g. urednik ni zavrgel spisa o petju in o pleveu Marijine družbe, upam, da mi ne bo zameril, če mu odkrijem misel, katera me je navdala, ko sem čitala 10. števil. „Našega Doma“. Tu najdem med vesticami Dekliškega vrta, da smo dekleta pri pevskih vajah navadno občutljive. Oprostite! A jaz trdim, da s fanti ni v tem oziru nič boljše. Vsak ester pogled jim zadostuje, in veselja do uka ni več! Kaj še-le, ko bi jih pevovodja malo pokaral. Fantje, ne dajte se sramotiti od deklet! Pokažite odločno voljo; saj se gre za čast božjo in slavo Marijino.

Pevovodja je res velikokrat užaljen, če se mu pevci ustavljajo.

Kolikokrat se sliši nesramno peti, bedi že doma, na delu ali v gostilni; po petju tudi spoznamo, ali so dobrega, ali popačenega srca. Saj se tudi ptica le po petju pozna. Mladina, ki rada pleperice*) poje, in jih še rajši posluša, ne bo čistega srca. Česar je polno srce, vre tudi iz ust.

Ti porečeš, pesem je lepa, napev vesel, kaj bi take pesmi ne pel? — Tudi ptičar sladko poje, kadar ptice lovi in jim zanjke nastavlja. Ptičica, ki za njegovim petjem leti, se hitro viovii, in ptičar fej zavije vrat. Ravno tako vabi peklenski sovražnik mladino z nespodobnim petjem na svoje limanice. Prepevaj rada, krščanska mladina, le poštene pesmi, v nebesih narejene, ne pa v peklenskem breznu.

Bogatini posojuje denar, kupuje voie in jih ima po rejah, da sprejema

*) Pleperica je domača beseda, ki pa ni povsod znana, pomeni grdo, umazano pesem.

ob svojem času lep dobiček; mi pa skrbimo, da se kaj dobrega in poštenega naučimo. Kdor se pridno uči in dela, se lahko brani skušnjavam; huđe muhe le samo lenuše rade pikajo.

Pred vsem pa smo dolžni veliko hvaležnost tistim, ki se z nami trudijo in mučijo. Bog in Marija, naša mati, naj blagoslovi vso njihovo požrtovalnost. Mi pa obljubimo, da se bode-

mo vedno marljivo učiti, kaj-ne, predragi! Vedno kaj novega se hočemo učiti, da nas skušnjavec nepripravljene ne najde. Če pa kaj trpimo, se milo posolzimo, zaničevanim od ljudi, se nam včasih huđo gođi; pa vzdihnimo, naj bo vse k časti božji in v slavo Marijino. Potrpimo, ne bodimo občutljivi!

Večletna pevka.

Društveni glasnik.

Ljutomer. Tužno in milo so zapeli cezanjevski zvonovi v nedeljo popoldne, dne 18. junija. Spremljali smo k večnemu počitku nam priljubljeno hčerko Marijino Miciko Budja iz Kamenščaka, ki jo je nemila smrt v cvetoči mladosti utrjala iz naše sredine. Bila je stara 23 let. Huđa bolezen jo je spravila na bolniško posteljo, iz katere ni več vstala. V svoji dolgi boleznij je bila večkrat prevadena s svetimi zakramenti. Nad 30 belo oblečenih mladenk z zastavo Marijino so jo spremile na zadnji poti. Ob odprtem grobu so ji zapele v slovo nagrobnico »Otrok Marijin« in se poslovile od nje. Ker je bilo lepo vreme, je prišlo veliko ljudi od vseh krajev. Z Bogom, Micika! Tako ti zakličemo vse hčerke Marijine. Nebeški vrtnar te je preselil v svoj nebeški vrt, kjer gledaš preljubo Mater nebeško, katero si v boleznij večkrat klicala na pomoč. Ne pozabi prositi tudi za nas, ki še živimo v tej solzni dolini, da se enkrat vidimo. Z Bogom!

Počivaj mirno Micika,
To ti želimo iz srca.
Naj zemljica bo lahka ti
In duh med angeljci.

Hčerka Marijina.

Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Preljubi Naš Dom, sprejmi te vrstice iz marjetske župnije. Zadnjič sem čital »Naš Dom« in tam najdem dopis od Sv. Marjete, gotovo ne bode te hudi, ako še Vam jaz marjetski mladenič pišem nekoliko vrstic. Nimam Vam pisati o kakem društvenem gibanju, zakaj žalibog nimamo ne »Bralnega društva« ne »Mladeniške zveze«, z eno besedo za nas mladeniče nič koristnega. Imamo pa Marijino družbo, v katero pa je žalibog zapisano malo mladeničev. Žalosti me, ko čitam v »Našem Domu« o napredovanju po drugih župnijah in vaseh, le pri nas je vse zaspalo in neizobraženo. Napravimo konec tej zasplosti in začnimo se gibati! Ustanovimo si Bralno društvo in Mladeniško zvezo, v katero želi pristopiti več mladeničev. Preljubi g. urednik, ako Vam je mogoče, pomagajte nam in izpodbujajte nas še Vi nekoliko k temu, da

se začnemo tudi mi izobraževati. To želi mladenič iz marjetske župnije in naročnik »Našega Doma«.
J. R.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Z velikim zanimanjem prebiram društveni glasnik v cenjenem »Našem Domu«, kako vrla dekleta stopajo na plan ter si ustanavljajo Dekliške zveze, tako da bo že malo župnij, kjer bi ne imele Dekliške zveze. Kaj pa St. Lovrenčka dekleta? Čas bi že bil, da bi se tudi me vzdramile in začele delovati po vzgledu drugih. Če bomo samo tožile, kako po drugod dekleta napredujejo, mi pa ne, s tem ne bomo dosegle nič, z odločno voljo in vztrajnostjo moramo začeti. Otresimo se napačnega strahu pred našimi najsprotniki, katerih ne manjka nikjer, pa tudi pri nas ne, kateri ne znajo drugega kakor zabavljati, smešiti in obrekovati. Napravijo si veselico pri svojem nad vse priljubljenem literčku žganja, kateri jim bolj gladko teče, ako še zraven pridno obirajo ptujsko krotko, ki tudi sem prihaja in razširja grozen smrad. Torej na delo, poštena dekleta! Jaz pravim: le tedaj bo srečna naša Lovrenčka župnija, ako bo v njej živela poštena in za vse dobro vneta mladina. Ali bomo mar me še nadalje kimale, medtem ko grejo druga dekleta neustrašeno naprej. Ne, tudi me želimo vstopiti v njih vrste in delati z njimi po geslu: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino. Torej pogum mladenke!
St. Lovrenčka mladenka.

Arvež. Ođšel sem pred tremi leti iz doma na tuje, in sicer na Nemško. Sel sem enkrat obiskat svojih starišev in znancev, Őel sem tudi k znanki, ki dobiva časnik »Naš D.«, ona me je nagovarjala, da bi si tudi jaz moral naročiti Naš Dom, in mi ga je pokazala, kako se bere in kako izgleda. Jaz sem ga bral in se mi je zelo dopadel in sem si ga naročil. Zahvalim, gospod urednik, da mi ga pošiljate, srčno me veseli, da dobivam časnik, kateri me kratkočasi po nedeljah in spominja na slovenska tla. Uči nas pa tudi krščansko živeti. Ko bi tako živeli, kakor nas Naš Dom uči, bi bilo pač veselje. Živimo tako, kakor nas uči, izogibljimo se slabih tovarišev in ne poslušajmo

jih. Zlasti mladina v tujini se okleni »Našega Doma«, naj ti bo on zvesti prijatelj in vodnik.

Joško.

Vipava. Hitro se približuje vipavskim, zavednim, katoliškim mladenkam dan, ko se bodo spoznale, vzljubile — dan ko si bodo gledale iz oči v oči in si jasno povedale, da imajo vse iste cilje, za katere gredo z veseljem v boj; ob misli, da nas je mnogo, in ko se bomo videle skupaj, spoznale bomo, da smo nepremagljiva četa, strah nasprotnikov. — Biser vipavske doline, lepi Log veličastno Marijino svetišče, divno-krasen prostor krąg njega, v njem pa nešteto mladenk, ki se bodo prišle poklonit in izrazit nebeški Kraljici svojo udanost, ogreto od poletnega solnca, v senci lip, kjer bodo odmevale pesmi »Pri Tebi o Marija zbrane« in »Slovensko dekle«, to bode prizor, ki ga bodo gotovo z veseljem pozdravljali nebeški krilatci. Ob tem pogledu se bodo mlačna srca ogrela, vzplamtela ljubezni do Nje, ki je zavetnica slovenske mladine. Mladike, drage sestrice, prilihtite vse 2. julija v Log, nobena naj ne izostane, naj bode to naša manifestacija Mariji in našim versko-narodnim načelom. Vspored bo sledeči: ob 6. uri sveta maša, skupno sv. obhajilo, nato zajutrek, potem razni govori, za tem slovesna sv. maša, kosilo, ob dveh litanije, na zadnje igra »Ljudmila«. Ta dan, ki smo se ga veselile že lansko leto, dan združitve v ljubezni za naše cilje in ideale, pa tudi poročstva končne zmage.

Za vero, dom načela naša sveta pogumno v boj mladenk vipavskih četa. Z Bogom in Marijo delajmo vsikdar, veri in domovini, krasimo oltar!

Radoslava.

Op. uredništva. Za zadnje št. nam je došel ta dopis prepozno, vendar ga še v zadnjem hipu objavljamo ter želimo vrlim Vipavčankam najboljši uspeh in prosimo za poročilo o tem shodu.

Zabukovje ob Savi. Pismo, ki ga je pisala gdč. Pepca Senica svojim sestricam-rojakinjam Zabukovčankam. Slavna dekliska zveza v Zabukovju! Radost mi polni srce, ko čitam vesela poročila v »Našem Domu« o Vaši marljivosti in napredku prekristne dekliske zveze, katera je bila res silno potrebna posebno v Zabukovju. Zatorej bodi mi pozdravljena tisočkrat, in Ve ljube moje sestrice-rojakinje. Pač je bilo krasno gori pri Vas v Vaši družbi tisti nepozabni dan, ko se je razlegal tudi po mirnem Zabukovju glas čez hribe in doline: Danes se je ustanovila tudi pri nas dekliska zveza in nas predramila iz dolgega spanja. Ne morem Vam sicer razliti tukaj na papir vseh svojih srčnih čutil, kako srečno sem se počutila pri Vas, v Vaši prijateljski in sestriški ljubezni in edinosti, ko sem spoznala Vas kot vnete delavke na slovenskem polju, na polju omike in izobrazbe. Ker se pa ne morem

osebno sedaj več z Vami pogovarjati, Vas pa v svojem bornem pismu nekaj iskreno prosim, in to je: 1. Ne ustrašite se grdega obrekovanja in kritiziranja ljutega sovražnika, ampak pojdite pogumno v boj, in zmaga bo Vaša. 2. Ne sramujte se tudi v javnosti pokazati, da ste hčerke Marijine, ampak nosite na svojih slovenskih prsih prekrasni znak Marijin in zbirajte se pod njeno belo zastavo. 3. Nastopajte kot govornice in sicer neustrašeno in pogumno ter začrtajte svojim sestricam pot do spoznanja in narodne izobrazbe in omike. 4. Bodite zveste članice prekristne dekliske zveze! Ljube sestrice-rojakinje! Srce mi veselja poskakuje, ko še v duhu vidim krasno prihodnost med mladenkami v Zabukovju. Pač ste srečne, da imate deklisko zvezo! Prosim Vas, potrudite se še bolj, da privedete vsako mladenko v Vaš mogočni tabor, če katera še morebiti tava po temi. Pokažite gostilnam hrbet posebno ob nedeljah popoldan, ter pojdite rajši v Vašo društveno sobico in se zabavajte in izobrazujte, kajti nikdar Vam ne bode žal, če me bode ubogale. Poznam Vaše nazore, Vaše mišljenje, poznala sem Vas že, in Vaše misli in želje, ko smo se še brezskrbno igrala skupaj opoldan pred šolo. Učile smo se skupaj, veselile skupaj, in tudi žalost smo si razodevale medsebojno. Zakaj bi pa še sedaj tako ne bilo? Vem, da ste mi vedno naklonjene in udane sestrice, zato tudi upam, da me bode ubogale. Pač pa Vam, mile sestrice, z največjim veseljem obljubim vsako pomoč, kajti obrnite se name brezskrbno in z veseljem Vam hočem izpolniti, kar bode v moji moči! Bog z Vami in Marija na vseh potih, mislih in željah! Naj Vam enkrat Vsemogočni stotero povrne, kar ste in bode storile v prid mili slovenski domovini!

Obljubo pač dajmo skleniti, s pogumnim veseljem rekoč:
Le krepko, le krepko na noge,
Obmejnim sestricam v pomoč.

Ostajam Vaša vdana sestrica-rojakinja

Pepca Senica.

Z nepopisnim veseljem smo poslušale dopis sestrice gdč. Pepce Senica, ko ga je brala voditeljica Ivanka Gregorič pri poučnem shodu dekl. zveze. Sklenile smo, da objavimo ta prekrasni dopis v »Našem Domu«, da roma tudi med druge sestrice po slovenski zemlji. Ne samo Zabukovčanke, ampak vsaka slovenska sestrica, naj bi se po njem ravnala! Posebno pa naj bi vsaka mladenka, katera zapusti svoj rojstveni kraj in svoje rodne sestrice, še potem ostala vdana sestrica, kakor je gdč. P. Senica svojim sestricam-rojakinjam. Vsaka naj bi tudi bila vnetá dopisovalka v »Našem Domu« kakor je tudi gdč. Pepca S., ker vedno prihaja članek v dekliskem vrtcu izpod njenega peresa.

Izpod Karavank. (Gorenjsko.) Čim bolj prebiram letošnje zvezke Vašega cenjenega lista »Našega Doma«, tem bolj sem vesela, da

sem si ga naročila, ker res zasluži to ime »Naš Dom«. Tu se navžijem lepih nauk svojih nepoznanih mi tovarišic na zelenem Štajerskem in ravno ta list mi razveseli marsikatero urico. Sezite po njem tudi vse druge mladenke, ki ga še nimate, ne bo vam žal. — V čast in srečo si pa štejem, da morem prav osebno občevati z ustanoviteljico »Dek. zveze«, z gđ. Pepco Senica, stanujočo v Lescah. Želim in tudi upam, da kmalu tudi tukaj ustanovi Dekl. zvezo. Vam pa, predrage štajerske mladenke, kličem: Le tako naprej pod varstvom naše matere Marije! Le še se oglasite! Bog Vas živi!

Franica Š.

Teharje. Iz vseh krajev širne domovine prinašaš, dragi »Naš Dom« poročila o gibanju slovenske mladine v raznih društvih in zvezah. Dovolj, da tudi jaz poročam, kako se kaj mi giblje na naših staroslavni Teharjih. Mi Teharčani, mi mladi smo nekaj čisto posebnega. Da bi se zbirali v mladeniški ali deklški zvezi, to nam še v sanjah ne pade v glavo; pač pa se zbiramo rajši, posebno mi, kar nas je v Šent Lovrencu, v kaki krčmi, katerih pri nas ne manjka. Tukaj je bolj prijetno, kakor pa se izobraževati v raznih društvih ali pa prebirati lepe in koristne knjige, katerih nam nudi naša knjižnica dovolj. Tudi napredujemo zelo v narodnem in gospodarskem oziru. V prejšnjih časih so se naši slovenski očetje sami ukvarjali z občinskim gospodarstvom in vzorno skrbeli za mir in blagor svojih soobčanov, mi smo pa toliko »napredovali«, da imamo tuje gospodarje, narodne odpadnike, kar je seveda bolj imenitno, kateri nam gospodarijo z občinskim imetjem, kakor se njim ljubi. Pa še recite, g. urednik, da nismo napredni. Tudi miroljubni smo mi Teharčani, mi mladi. Tako lepo v miru živimo z našimi ljubimi nemčurji in štorski demokrati, in simpatiziramo z onimi, ki nam trgajo iz src vero in narodnost; za spremembo se pa rajši med seboj malo polasamo. Pa nikar ne mislite, g. urednik, da so vsi mladi pri nas tako vneti za narodno zasanost in brezbriznost; kaj še! nekaj je tudi takih, ki se ne strašijo nikakih ovir in gredo pogumno svojo pot, pot omike in izobrazbe. Prirejajo si igre in sestanke, katere pa mi dosledno bojkotiramo. Mogoče, da se jim pridružimo tudi mi, in tako postanemo vsi ena velika družina v okrilju mladeniške in deklške zveze; in če nas res tista pamet sreča, Vam pa sporočim, dotlej pa — mladinske pozdrave.

Teharčanka.

Remšnik. Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo ima dne 16. julija 1911 ob pol 3. uri popoldne v gostilni g. J. Grögl svoj letni obžni zbor, h kateremu pride tudi govornik iz Maribora, najbrže državni in dež. poslanec, g. dr. Karol Verstovšek. Po govoru pa nastopijo naši zavedni in neutrudljivi mladeniči zopet z gledališko predstavo ter uprizorijo tokrat veseloigro v treh dejanjih »Črevljar«. Ker je čisti dobiček namenjen za tukajšnje uboge šolske otroke, se bode pobirala vstopnina in sicer za sedež po 40 v, na stojišču po 20 v. Igra se uprizori v dober namen, za našo šolsko mladež, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Zopet Vas vabimo, sosede in domačine, da pridete k tej prireditvi, k tej pošteni zabavi. Pridite, ne bode Vam žal, k tej — že ime pove vse — veselo-igri, torej bode veselega smeha dovolj!

Strojna na Koroškem. Kako je vendar to, da pride toliko lepih dopisov iz širne slovenske zemlje. Iz našega kraja pa ni niti najmanjšega poročila? Jaz vendar prečitam vsako številko, saj sem naročena že odkar je zagledal luč sveta ta prečenjeni list. Bila sem v tujini in mi je bilo največje veselje, čitati, kaj delajo Slovenci. In zdaj, odkar je postal mladinski list, je še veliko bolj zanimiv. Kako vendar po Spod. Štajerskem mladina vstaja, se zaveda, se zanima za vse dobro. Tukaj na Koroškem je še vse mrzlo in mrtvo, po naših krajih ni skoraj nobenega bralnega društva, ne Marijine družbe, sploh o tem ni slišati. Jaz toliko priporočam ta cenjeni list, pa ena pravi, ne znam brati, druga: nimam časa, tretja: ne razumem, kaj so vse te družbe. In tako še vse spi. — Ali bo vendar prišel enkrat čas, da se bomo bolj zavedali! Ali tistega lažnjivega kljukca iz se Ptujca še pa najde marsikje! Pravijo da več novic prinese. Saj so večjidel zlagane. In naš »Mir« tudi donša novice, ki niso zlagane. — V zadnji številki N. D. sem čitala, kako moramo agitirati za prave kandidate. No, pet glasov sem pa le izdrla liberalcu iz krempljev. Pa bojim se, gospod urednik, da se bo morda moje pisanje pogreznilo v Vaš koš. Misli imam dobre in duh je tudi voljan, pa meso je slabo in strah me je, poguma mi manjka in roka tako nerodno drži za pero. Mogoče najdem v kratkem kakšen dopis iz naše Strojne ali iz St. Daniela ali Libelič. Morda se zasvita tudi pri nas.

Lavoslava.

Govorniške vaje.

Vrednost mladosti.

Ako hoče kmet imeti sad od svoje zemlje, jo mora obdelovati; v potu svojega obraza se mora truditi spomladi in poleti, da more na jesen spravljati pridelke domov. Podobno je z življenjem vsakega človeka. V spomladi svojega življenja, v mladostnih letih mora delati,

v mladosti se mora truditi, v mladosti mora sejati, da bo žel na stara leta.

Kakor slede letni časi hitro drug za drugim, kakor pride hitro za cvetočo pomladjo in vročim poletjem resnobna jesen, tako tudi za brezskrbno mladostjo in moško dobo le prehitro nastopijo stara leta. Kakor si v pusti megleni jeseni želimo prijetnega pomladanskega

solнца, enako hrepeni marsikdo na starost po lepi mladosti in vzdihuje: O da bi mogel biti zopet enkrat mlad! Kako drugačen bi bil! Toda ta želja je prazna. Naj so ljudje še tako iznajdljivi, vendar ni iznašel še nihče te umetnosti, da bi stare ljudi mogel pomladiti. Res so iznašli stvari, s katerimi ljudje barvajo svoja lica, svoje lase in s tem skušajo na zunaj zakrivati svojo starost, toda radi tega ni nihče mlajši, radi tega črv starosti nič manj ne razjeda človeka.

Želja, biti še enkrat mlad, je nespametna, kajti čas, ki je že minul, se ne vrne več. Toda ta želja nam prikriva važno resnico, da treba v mladosti delati, zbirati za prihodnost.

Še enkrat mladi bi bili radi tisti, ki so svoja lepa mladostna leta preživeli v pohajkovanju. Če uboštvo, trpljenje, križi in težave pridejo nad te ljudi, če torej njihova brezskrbnost in brezdelnost postavlja na mizo grenak kruh vsakdanjih skrbi, potem si žele nazaj mladosti. Kdor je torej nagnjen k lenobi, kdor rajši postaja kakor bi se ukvarjal z delom, kdor rajši poseda po gostilnah in pri igri kakor da bi gledal nato, da si pridobi potrebnega znanja, potrebne izobrazbe, kdor v veseli mladosti pozablja na skrbipolno starost, tak naj si vzame za zgled starega siromašnega lenuha, pa ne da bi ga posnemal, marveč da bi mu bil v svarilen vzgled. Ali stopi mladenič z menoj v ono borno, siromašno napol razpalo kočo. Tu vidiš bedo, siromaštvo, pomanjkanje in vse to kot posledico mladostne lahkomišljenosti. Tukaj vidiš, da česar človek v mladosti ne seje, tudi na starost ne žanje. Ali poglej tam onega siromaka! Svet ga prezira, zaničuje, ko bi bil lahko ugleden in veljaven mož.

Želi si nazaj mladosti, da bi drugače začel živeti, a je žal prepozno. Mladenič, pričel si svoje življenje, glej, da ga v mladosti ne zapraviš z brezdelnostjo, da se potem na starost ne boš zaman oziral na zapravljena mlada leta. Mladostnih let si žele na starost tisti, ki se niso v mladosti naučili nič koristnega. Nič ni na tem ležeče, če si v mladosti dober pevec, pisalec ali pivec. Tvoja prihodnost je odvisna od tega, da v cvetoči mladosti ne zapravljáš nepotrebno časa, da ne uničuješ svojih telesnih moči in s tem ne izpodkopavaš tal svoji bodočnosti. Kajti pride čas, ko se bodo mesto mladostnega veselja vselile v hišo skrbi in ko boš moral okušati grenkosti človeškega življenja. Kdor si torej ni previdno in pametno izbral svojega poklica, kdor se zanj ni dovolj trudil in prizadeval, da najde v njem svojo bodočnost, ta se ne sme pritoževati, če kasneje žanje, kar je sejal, če ne najde v svojem stanu sreče, če ga stan ali obrt, ki si jo je izbral ne preživlja. Kolikokrat dobiš ljudi, ki se hvalijo s svojimi mladostnimi čini, s svojim junaštvom. Toda če pogledaš njihova dela, spoznaš kmalu, da se v mladosti niso mnogo naučili, da so le navadni šušmarji. Koliko je človek vreden, mora dokazati v svojem življenju s svojim delom ne pa z jezikom.

Mladosti si žele nazaj tisti, ki so menili,

da so mladostna leta le za uživanje, da bo za resno delo pozneje dovolj časa.

Mladost je čas vživanja, po tem vabljevem nauku se jih ravna premnogo. V svoji mladosti lahkomišljenosti se udajajo nezmernosti in nenravnemu življenju in tako zapravljajo svoje najboljše duševne in telesne moči. Toda leta hitro beže in pride čas, ko se od moža zahteva, da pokaže svojo silo svojo moč. Tedaj pa stoji mož, ki je bil kot mladenič brezskrben, ki je iskal srečo le v uživanju, brez moči, da bi premagal ovire, ki se mu stavijo na pot, brez poguma, da bi pričel kaj važnega in teškega, ker se boji vsakega trpljenja in se straši vsake težave. Za seboj vidi zapravljeno, v grehah preživljeno mladost, to mu greni življenje, zato je nezadovoljen sam s seboj in s svetom. Kar zagreši človek v mladosti, zato se pokori v starosti.

Kdor v mladosti zapravi čut za pošteno in čisto življenje, ne bo živel na stara leta čednostno, mirno in srečno. Mladostne napake, ki se ukoreninijo v mlado srce, bodo tudi na starost razjedale človeško srce. Saj že sv. pismo pravi: pregrehe njegove mladosti bodo napolnile njegove kosti in v prahu ž njim počivale; kaj ne, strašne besede. Kdor v mladosti išče svojo srečo le v pijači, je tudi pozneje ne bo iskal drugod. Kdor se v mladosti uda razuzdanemu življenju, ga bo tudi na starost težko zapustil. Prav isto velja o vseh drugih napakah. Kdor je torej zabredel v to zlo, kdor čuti na sebi slabe posledice svojega grešnega življenja, si pač želi, da bi postal zopet mlad, da bi pričel drugače živeti. Prazna želja!

A ti, mladenič, ki imaš še zdrav razum, moreš se iz tega marsikaj naučiti. Pred vsem dobro pomni, da napake in grehi mladosti ne zamrjo tako hitro kakor ti misliš, marveč rastejo s človekom in rode grenek sad. Marsikateremu starčku bereš lahko iz obraza njegove mladostne pregrehe. Marsikatero družino razjeda strup, ki so si ga pripravili stariši v mladosti z neizmernim uživanjem. Vedi, da je vsak svoje sreče kovač. Vsak človek ima v samem sebi največje bogastvo. In to bogastvo so mladostna leta. Mlada leta, kako lep spomin za vse, ki imajo ta leta že za seboj, kako vabljiva so za vse one, ki jih še uživajo! Zares, človek se pri besedi mladost zamisli nazaj na ona leta, ko je še brezskrbno gledal v svet in si zida v oblakih zlate gradove. Srečen, kdor preživi mladostna leta, cvet svojega življenja čednostno in se more z veseljem in ponosom brez sramu in kesanja ozirati na najlepšo dobo svojega življenja.

Mladostna moč, mladostna čvrstost — kdo je ne bi občudoval! Teško najdeš na svetu kaj lepšega kot cvetočega mladeniča, v polni mladostni moči. Porabljaljaj to moč za pošteno in resno delo. Uporabi svojo mladostno moč na najboljši način, da se boš pozneje kot mož mogel ponosno ozirati na dneve svoje mladosti.

Mladostni zaslužek — čudna beseda, kajti v mladosti si človek zasluži le malo. Mladost je čas, ko se je treba pripravljati za poznejša leta. In če tudi je zaslužek majhen, da se ven-

dar nekaj prihraniti. Z malim treba pričeti. Od zrna do zrna pogača, od kamena do kamena palača. Jedro varčnosti je zadovoljnost z malim in priprostost.

Na ta način so te besede: Mladostna leta, mladostne moči, in mladostni zaslužek zares premoženje za vsakega, ki mu donaja za prihodnost bogatega sadu. S tem pa je že tudi povedano, česa se mora mladenič ogibati, da mu ne bo treba kedaj tožiti: O, da bi mogel biti še enkrat mlad, začel bi drugače!

A da boš mladenič lažje dosegel srečno prihodnost, navedem nekatere reči, katerih se ti je držati.

Veliko se govori dandanes o novi dobi in njenih nevarnostih. In res ni bilo še nikdar toliko nasprotstva med delavskimi stanovi in kapitalom, nikdar se še ni bil tak hud boj med krščanstvom in brezverstvom, kakor dandanes.

Ali hočemo nemo zreti ta boj? Pogumenemu pripada svet. Zato pa bodi pogumen, kar si začel, česar si se naučil, tega se drži.

Bilo je l. 1489. po leti. Tedaj je prosil neki mož na vratih nekega samostana za svojega sinčka.

Vprašali so ga, odkod je. Iz Genove, mornar sem. Prosim moram, ker nočejo kralji kraljestev, ki jih jim ponujam!

Ta mož je bil Kristof Kolumb. Posvetni vladarji so njega in njegove velike načrte zavrgli, in zato je začel v revščino.

A Kolumb ne izgubi poguma, je neomahljiv, ne počiva prej, dokler ne more odjadrtati z novimi ladjami. In prišel je srečno do svojega cilja. Tudi ti mladenič, se zavzemi v mladosti in navdušuj za svoj stan in se izobrazuj, kolikor največ mogoče. O laškem slikarju Michelangelu se pripoveduje da ga je nekoč obiskal njegov prijatelj. Ogledal si je kip, ki ga je klesal podobar. Ko potem čez več časa zopet pride, se začudi, da ima podobar še opraviti s kipom. Kaj od mojega zadnjega obiska nisi delal na kipu? O da, ogledal sem ta del, ono potezo tam sem omilil, bolj izrazovite sem napravil ustnice itd. To so le malenkosti, mu reče prijatelj. A nikar ne pozabi, mu odvrne Michelangelo, da malenkosti napravijo popolnost in da to ni malenkost. Kdor torej malih reči ne prezira, kdor natančno in točno dela, se usposobi, si pridobi spretnosti.

Bodi pogumen posebno v tem, da se z vso vnemo ustavljaš nevarnostim mladostnih let. Stari Grki so pripovedovali o sirenah. Te ženske, čudovito lepe, so bivale na nekem otoku v južni Italiji, kjer so s svojim petjem začarale mornarje, ki so mimo pluli, da so pozabili na svoj dom, svojo družino. Privabile so jih k sebi, kjer so jih vspavale in potem pomorile. Te sirene so bile za mornarje velika nevarnost. Ko je grški junak Odisej imel pluti mimo tega otoka, kjer mu je pretila enaka nevarnost, da svojim mornarjem z voskom zamašiti ušesa, sam se pa da privezati na veliki jabol. Ko se približajo, jih kmalu zagledajo te ženske ter začnejo tako milo peti, da je Odisej prosil svoje ljudi, naj ga odvežejo, da pohiti na otok k njim, toda ker so imeli zamašena ušesa, ga

niso slišali, on pa ker je bil privezan, jim ni mogel dati znamenja, tako so srečno odšli nevarnosti.

Podobna nevarnost čaka tudi tebe, mladenič, in te skuša dobiti v svoje zanke. To je pred vsem pijača. Za mladega človeka, ki je poln življenja, je pač nevarna, saj je sedanja družba takorekoč alkoholizirana. Prav ima dr. Bunge, ki piše: Ljudje pijo, ko se snidejo, pijo ko se poslavlajo. Pijo, ko je mrzlo, da se ogrejejo, pijo, da se ohlade, ko je vroče; pijo, če so zaspani, pijo, da bi lažje zaspali, pijo, ker so žalostni, pijo tudi, ker so veseli. Pijo, kadar je otrok krščen, pijo, kadar koga pokopljejo. Skoro ni pregrehe, ki bi povzročila toliko gorja kakor ravno pijačevanje. Ta pregreha povzroča in zapelje v razpor, prepir, sovraštvo, tatvino in nesramnost. Saj v pijanosti govori in stori človek, kar je treznega misliti strah. Oropa človeka svobode, kajti kdor se enkrat uda tej pregrehi, ga nikdar več ne izpusti iz svojih krempljev. Neki pisatelj, ki je utopil v pijači svoje duševne zmožnosti, je zapisal to le: Ko bi mladina, ki jo mami blesteče vino, mogla zreti mojo obupnost, ko bi razumela, kako žalostno je videti, da padaš v prepad z odprtimi očmi in zvezano voljo. Zato pa bodi, mladenič, pogumen in ne daj se zapeljati po vzgledu svojih mladostnih tovarišev. Imej pogum, da nastopaš povsod kot zvest in dober kristjan!

Ne bodi bojazljiv in plašljiv; zastavi svojo moško besedo, kjer je treba. Pruski kralj Friderik II. je rad zabavljajl čez vero. Nekoč je povabil k obedu generala Ziethena, ki ni prišel h kralju na obed na veliki četrtek, ker je imel navado, ta dan opraviti svojo velikonočno dolžnost. Kralj se je začel norčevati iz sv. obhajila, dvorniki pa so se smejali.

Ziethen je vstal, se priklonil kralju in rekel: Veste, kraljevo veličanstvo, da se v boju nisem bal nobene nevarnosti, da sem bil pripravljen za vas in domovino dati svoje življenje. Ta misel me navdušuje še danes in če bi bilo treba, dam svojo sivolaso glavo za Vas. Toda je še eden bogatejši od Vas, bogatejši kot vsi ljudje, ta je moj Odrešenik. Tega ne pustim napadati, kajti v Njem temelji moja vera, moje upanje v življenje in smrti. Ravnaj se po tem vzgledu. Nič junaškega ni, zabavljati čez koga, ki izvršuje svoje verske dolžnosti, toda dolžnost svojo izpolniti ne glede na zaničevanje, zato treba prepričanja in poguma.

Bodi sam pogumen, dajaj pa pogumu tudi svojim tovarišem! Saj mora biti vsak človek nekako apostol. Vzgojaj sebe in rešuj druge. Svoje tovariše moraš svariti, opominjati, s svojim vedenjem pokaži, da nimaš dopadenja nad umazanimi pogovori itd. Pelji tovariše v dobro družbo! Morda si član izobraževalnega društva. Kakšen namen ima? Zbirati pred vsem mladeniče, da se obvarujejo pred slabo tovaršijo. Pokaži s svojim življenjem, da si pošten, značajan mladenič. Pridobivaj tudi druge za društvo, ker za mnoge je društvo edina rešitev pred zapeljivimi tovariši.

Tu najde primerne razvedrila, poštenega berila in potrebnega pouka. V društvu ima dobrih, enako mislečih tovarišev. Čut, da je človek osamljen in zapuščen, mori človeka, mu jemlje pogum in slabi moč. Toda pogumen boš ostal, če se krepko okleneš društva, ker imaš zavest, da nisi več sam. Marsikateri mladenič je izgubil dušni mir, zabredel je na napačna pota, nima poguma, da bi zapustil to pot. Ne obsojaj nesrečneža, marveč kot plemenit prijatelj se mu približaj, podaj mu roko in s prijaznimi besedami ga skušaj pridobiti in rešiti.

Sveti Avguštín je nagovoril nekoč mladeniče: Vaša mladost bodi strah božji, vaša moška doba trdnost, vaša starost pa zaslužek. V mladosti treba napredovati, ne, da postanete drugi, marveč da rastete in se preiskusite, izkažete. Z mladostnim ognjem težite po tem cilju, potem bo prihodnjost vaša srečna. Potem ne boste si želeli nazaj mladostnih let, temveč bodo stara leta vaš zaslužek. Skončam in vas povabim da vsi pristopite v naše društvo.

Zeleno Pohorje.

Drobtinice.

Slovarček najnavadnejših tujk.

Bacil od lat. bacillum, pomeni prvotno palčico, naravoslovci in zdravniki pa imenujejo tako neko zelo majhno vrst rastlinic ali glivic, ki se s prostim očesom niti videti ne da. Bacili se silno naglo množijo, kjer so zunanje okoliščine ugodne. Nahajajo se povsod, v zraku, vodi i. t. d. Deloma so koristni, n. pr. ko testo nakipi, povzročajo to majhne glivice, a utegnejo biti zelo škodljivi, n. pr. jetični bacili, kužni i. t. d. Gl. bes. bakterija.

bagatelo, bagatelizirati od franc. be-sede bagatelle (izgov. bagatél) = malenkost, nekaj smatrati kot malenkost in zato prezirno s čim ravnati.

banka franc. banque (izg. bank) sploh denarni zavod, menjalnica, dandanes zlasti veliki denarni zavodi, ki posredujejo pri kreditu in denarnem prometu.

bankrot, propad državnega ali zasebnega denarnega zavoda; italijanski banca rotta, franc. banqueroute (izgov. bankrut).

bakšiš = arabska beseda, pomeni darilo, zlasti ono, ki se da beraču, ali napitnina (Trinkgeld).

bakterija od grškega báktron = paličica, skupina bacilov, ki se različno razvrščajo, v podobi verižice, kocke, grmička i. t. d.

barbar od lat. bárbarus. Grki in Rimljani so imenovali tako vsakega tujca t. j. ne

— Grka ali ne — Rimljana, ki je bil v njih očeh manj vreden, na nižji stopinji omike. Barbar pomeni: surov, neotesan, neolikan.

bataljon od franc. bataillon (izg. batajō) = za bitko (bataille, izg. bataj) pripravljen oddelek vojakov. Dandanes šteje bataljon po 4 kompanije ali 1000 mož.

brevir, latinski breviarium (brevis = kratek) je prvotno pomenil izvleček iz večje knjige molitev. Dandanes pomeni brevir skupino molitev, ki jih mora duhovnik vsak dan opraviti; obstoji iz psalmov, beril, povzetih iz sv. pisma in cerkvenih očetov, iz kratkih življenjepisov svetnikov, pesmi in molitvic. Brevir pa pomeni tudi knjigo, ki te molitve vsega.

bazilika od gršk. basiliké = kraljevska dvorana. Pri Rimljanih so se imenovalе bazilike velikanske dvorane, v katerih se je trgovalo in sodilo. Bazilika je imela v sredini visok prostor, ob straneh nižje hodnike, ločene od srednjega prostora s stebrovjem, spredaj zaokrožen prostor s sedežem za sodnika ali nadzornika. To obliko so potem ob času cesarja Konstantina porabili za cerkve. Take cerkve so se imenovalе bazilike in se jih v Rimu vidi še mnogo. V širjem pomenu pa je bazilika časten naslov, ki ga da rimska stolica raznim cerkvam, tak časten naslov ima Marijina cerkev v Lurdu, na Brezjem, frančiškanska v Mariboru i. t. d.

bojkot je angleška beseda (po angl. se izgovori boikōt); tako se je imenoval neki kapitan na Irskem, kateremu so l. 1880. naenkrat vsi delavci odpovedali delo. Bojkot je dogovor in napoved, da se pri kakem trgovcu ne kupuje blago, ali pa h kakemu podjetniku nihče ne gre delat.

bomba od franc. bombe (izg. bōmb), nekdanj kamenita krogla, katero so izstreljevali iz topov, sedaj krogla napolnjena z razstreljivimi snovmi, ki se razleti in vse okoli sebe raznese.

Zeleno Pohorje. V naslednjih številkah bomo objavili slike, ki predstavljajo simbolično posamezne dele Slovenske Štajerske t. j. ki predstavljajo najznačilnejše črte dotičnega kraja. Danes začnemo z zelenim Pohorjem. Trodelna vinjeta (podoba) nam predstavlja naše Pohorje v njega glavnih znakih. Srednji, glavni del — dekle z jagnjetom, predočuje glavni

znak Pohorja, ovčjo rejo. Desni del — mlin je tudi glavni znak (simbol) Pohorja, ki nam ga peva narodni pesnik iz zelenega Pohorja, Jurij Vodovnik. Levi del nam kaže oglarja, pogostno prikazen na Pohorju, posebno okrog Vitanja, ravno ko reže z lopato zemljo, da bi zametal ž njo že gorečo kopo. Vrhu tega sta še ob straneh dva divja petelina, prebivalca pohorskih gozdov, kot simbol lova, ki je na Pohorju zelo razširjen in priljubljen.

Uboštvo. Stari grški pesnik Aristofan je spisal neko igro, v kateri se uboštvo prizadeva, prepričati nekega kmeta, kako potrebno je na svetu. »Če bi ves svet obogatel, pravi uboštvo, tako da bi ne bilo nobenega ubožca več, bi nehale vse umetnosti in nihče bi se ne pečal več z znanostmi. Le povej mi, kdo bi potem hotel ladje tesati, kdo bi hotel kovač, krojač, kolar ali čevljar biti? Kdo bo opeko za hiše delal, kdo kožuhe barval in snažil? Kdo bo sejal in žel, če bo vsak bogat?« Nato mož odgovori: »Ne skrbi za to; to bomo svojim sužnjem zapovedali.« »Kje si boš pa dobil sužnjeve?« vpraša uboštvo. »Z gotovim denarjem jih bomo lahko kupili«, deje mož. »Kako jih boš kupil, če nikdo ne bo kupčeval radi dobička, ker bo vsak bogat?« Tako je govorilo uboštvo in nazadnje še pripomnilo: »Rečem ti, da boš moral sam orati in žeti, če si boš hotel življenje ohraniti, sam si boš moral obleko in živež priskrbovati, ker drugi ne bo nihče za tebe skrbel. Jaz silim ubožce delati in jaz vse na celi zemlji oskrbim.

Surova mladina. V nadaljevalni šoli v Kozviku pri Draždanih se je obnašal 17 letni učenec Gabriel tako nespodobno, da ga je moral 62 letni čuvaj peljati v ječo zaradi upomosti. Med potju pa se je vžignil Gabriel proti čuvaju in ga sunil z nogo v trebuh tako hudo, da je starček padel na tla in kmalu umrl. — Fantje ne bodite tako suroveži!

Na Dunaju pa je skregala neka mati svojega tudi sedemnajstletnega sina, kar pa je tako raztogotilo, da je vzdignil svojo roko proti materi. Pridna mati pa mu jih je zato naštelā nekoliko prav gorkih. V divji jezi je sin skočil skoz okno tretjega nadstropja na dvorišče. Težko ranjenega so ga prepeljali v bolnišnico! Četrta božja zapoved, kje si!?

Nove knjige.

Sprejeli smo naslednji knjigi o katerima spregovorimo prihodnjič kaj več, ker sta za to številko prišli prepozno.

Grafenauer Ivan, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. II. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena trdovez. K 7.20.

Senica Pepica, Slovensko dekle. V Ljubljani 1911. Založila pisateljica. Cena 40 vin., po pošti 50 v. Naročuje se pri pisateljici Pepica Senica, prodajalka, Lesce, Gorenjsko.

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, riselnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in :: barvani papir. :: Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama v papir, platno, gradl ali pol vs- || nje vezane. ||

Štambilje pečatnike vignete, (Siegelmarken) za urade in privatne izvršuje se v najkrajšem času. Trgovci in preprodajalci imajo en gros-cene. Priznano dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Romarski vlak na Trsat

gre iz Maribora dne 17. julija t. l. po noči in se vrne nazaj v Maribor dne 18. julija zvečer. Natančni vozni red in pa cene, ki so iste, kakor lani gl. spodaj. Med potjo obiščemo tudi znamenito Postojnsko jamo, katero so lani romarji splošno občudovali.

Južna železnica je obljubila, da bode dala romarskemu odboru na razpolago tudi nekaj kart (števila še ni povedala) s katerimi se morejo romatji peljati nazaj z vsakim osebnim vlakom, in sicer tekom 30 dni, ter morejo vožnjo enkrat prekiniti. Te karte bodo stale za III. razred približno 3 K in za II. razred 4 K več, kakor navadne. Ko dobimo od železnice odgovor, naznanimo o teh kartah vse potrebno. Sprejemal bo romarje na vseh štajerskih postajah. Vozni red in vozne cene so sledeče:

Vlak odhaja 17. julija ob	Postaje	Vlak se vrne 18. julija ob	Cene za tja in nazaj.	
			III. razred	II. razred
Odhod 12 uri 45' zjutraj	Maribor	Dohod 7. uri 50' zvečer	16 kron	22 kron
" 12. " 16' "	Hoče	" 7. " 40' "	"	"
" 1. " 1' "	Slivnica	" 7. " 34' "	"	"
" 1. " 2' "	Rače	" 7. " 29' "	"	"
" 1. " 19' "	Pragarsko	" 7. " 16' "	"	"
" 1. " 31' "	Slov. Bistrica	" 7. " 5' "	15 K 50 v.	21 K 60 v.
" 1. " 46' "	Poljčane	" 6. " 51' "	"	"
" 2. " 9' "	Ponikva	" 6. " 28' "	"	"
" 2. " 16' "	Grobelno	" 6. " 21' "	"	"
" 2. " 22' "	Sv. Jurij	" 6. " 15' "	"	"
" 2. " 30' "	Štore	" 6. " 6' "	"	"
" 2. " 40' "	Celje	" 5. " 56' "	15 kron	21 kron
" 2. " 54' "	Laško	" 5. " 42' "	"	"
" 3. " 4' "	Rimske Toplice	" 5. " 32' "	"	"
" 3. " 22' "	Zidana most	" 5. " 15' "	14 K 50 v.	20 K 50 v.
" 3. " 33' "	Hrastnik	" 5. " 5' "	"	"
" 3. " 43' "	Trbovlje	" 4. " 58' "	"	"
" 4. " 59' "	Ljubljana	" 3. " 52' "	"	"
Dohod 6. " 50' "	Postojna	— — — — —	—	—
Odhod 1. " 46' popold.	Postojna	— — — — —	—	—
— — — — —	Matulje	— — — — —	—	—
Dohod 3. " 40' "	Reka	" 11. " 58' "	—	—
— — — — —	— — — — —	Odhod 11. " 28' predpol.	—	—

V vozni cenah je zapopadana tudi vstopnina v postojnsko jamo in pa cena za parnik v Opatijo. Na potu tja se ustavimo v Postojni ter si tam ogledamo svetovnoznano postojnsko jamo. Na Trsat je iz Reke peš malo uro. Vspored pobožnosti na Trsatu bo ta le:

Dne 17. julija: Ob 5. uri popoldne slovesen vhod in kratek govor. Nato spovedovanje.
Ob 7. uri popoldne pridiga. Po pridigi večernice in rimska procesija.

Dne 18. julija: Od 3. ure naprej sv. maša.
Ob 6. uri zjutraj pridiga, nato slovesna sv. maša in skupno sv. obhajilo.
Ob 8. uri zjutraj slovesen odhod.
Od 9. do 10. ure dopoldne se vozimo nekoliko po morju.

Romarji naj vzamejo seboj dežnik in pa kako sršno obleko, da se morejo ogrniti v postojnski jami, kjer je precej hladno. — Karte se naj naročajo in denar se naj pošlje prej ko je mogoče, najpozneje pa do 11. julija. Romarji se opozarjajo, da letos nikdo več ne dobi karte na vlaku ali pa na postajah tisti dan, ko vlak odhaja.

Karte se naročajo po pošti edinele pod naslovom: Romarski odbor v Mariboru, tiskarna Sv. Cirila. V Mariboru se izjemoma osebno lahko kupijo tudi v tiskarni sv. Cirila od 5. julija naprej. Po pošti se karte pred 7. julijem ne bodo razpošljale.

674

Romarski odbor.

Malo sveto opravilo.

Molitvenik za bogoljubno mladino. V Mariboru 1910. Vežano z zlato obrezo 1 K, vežano v črno platno z rdečo obrezo 70 v, v rjavo platno z rdečo obrezo 80 v. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.